

Lapuan kaupungin kotoutumisohjelma 1.1.2025 -

KOTOUTUMISEN ALKUVAIHEEN PALVELUITA KUVAAVA ASIAKIRJA

HYVÄKSYTTY LAPUAN KAUPUNGINHALLITUKSESSA 2.12.2024

Sisällysluettelo

Laki kotoutumisen edistämisestä	2
Mikä ja mitä on kotoutumishjelma	3
Lapuan kaupungin kotoutumishjelman toteutus	3
1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)	3
a. Kuvaus palvelusta	3
b. Vastuutaho	4
c. Yhteistyö	5
2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §) ..	5
a. Kuvaus palvelusta	5
b. Vastuutaho	6
c. Yhteistyö	6
3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)	7
a. Kuvaus palvelusta	7
b. Vastuutaho	8
c. Yhteistyö	9
4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)	9
a. Kuvaus palvelusta	9
b. Vastuutaho	10
c. Yhteistyö	10
5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä	11
a. Kuvaus palvelusta	11
b. Vastuutaho	11
c. Yhteistyö	12
6. Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)	12
a. Kuvaus palvelusta	12
b. Vastuutaho	12
c. Yhteistyö	13
7. Muut kunnan järjestämisvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi	13
b. Vastuutaho	15

c. Yhteistyö	15
8. Lapuan kaupungin vastuutaulukko	16

LAKI KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESTÄ

● Kotoutumislaki 45§

Kotoutumisen edistämisen suunnittelu, kehittäminen ja seuranta kunnassa

Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden kotoutumisen edistämisen suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta paikallistasolla. Kunnan on kehitettävä kotoutumisen edistämistä monialaisena yhteistyönä. Kunnan on huolehdittava kunnan kotoutumisen edistämisen suunnittelun ja kehittämisen yhteensovittamisesta hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palveluiden suunnittelun ja kehittämisen kanssa.

Kunnan on kotoutumisen edistämisen suunnittelussa asetettava vähintään maahanmuuttajien työllisyyttä, koulutusta, hyvinvointia ja terveyttä, asumista, osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa, oman kielen ja kulttuurin ylläpitämisen mahdollisuuksia sekä hyvien väestösuhteiden edistämistä koskevat tavoitteet sekä niitä tukevat toimenpiteet, vastuutahot, yhteistyö ja seuranta. Kunnan on kirjattava edellä tarkoitetut asiat erilliseen toimenpideohjelmaan tai sisällytettävä ne muuhun kunnan suunnitteluasiakirjaan mittareineen. Kunnan on raportoitava vähintään kahden vuoden välein kotoutumisen edistämisen tavoitteiden saavuttamisesta ja toimenpiteiden toteutumisesta alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Raportissa on oltava myös palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, rahoituksen tason riittävyyden ja vaikuttavuuden toteutumista koskevat tiedot.

Kunnan on suunnittelussaan otettava huomioon kotoutumisen edistämisen valtakunnalliset tavoitteet, työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet kotoutuja-asiakkaiden osalta sekä kunnan elinvoiman edistäminen. Kunnan on huomioitava kotoutumisen edistämisen suunnittelussaan yhteistyömahdollisuudet elinkeinoelämän toimijoiden sekä järjestöjen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa.

Kunnan kotoutumisen edistämisen suunnittelu, kehittäminen ja seuranta on otettava huomioon kuntalain (410/2015) 37 §:ssä tarkoitettua kuntastrategiaa ja kuntalain 110 §:ssä tarkoitettua kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6 §:ssä tarkoitettua kunnan hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa ja työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 15 §:n 4 momentissa tarkoitettua suunnitelmaa työvoimapalveluiden järjestämisestä sekä kunnan muuta suunnittelua laadittaessa ja seurattaessa.

MIKÄ JA MITÄ ON KOTOUTUMISOHJELMA

Kotoutumishjelma on kunnan järjestämä kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus. Kotoutumishjelman palveluiden tavoitteena on edistää maahanmuuttajan kotoutumista, työllisyyttä tai yrittäjyyttä, osaamista ja työelämävalmiuksia. Kotoutumishjelma tukee myös yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja tasa-arvon toteutumista sekä terveyttä ja hyvinvointia. Kotoutumishjelman sisältämät palvelut tukevat arjen kansalaistaitoja sekä osallistumista järjestötoimintaan ja muuhun yhteiskunnalliseen toimintaan.

LAPUAN KAUPUNGIN KOTOUTUMISOHJELMAN TOTEUTUS

Lapualla kotoutumishjelmaa koordinoi Lapuan kaupungin maahanmuuttokoordinaattori yhdessä maahanmuuttoyhdyshenkilön sekä muiden maahanmuuttoon liittyvien yhteistyötahojen kanssa.

Kotoutumishjelman päivittämisestä ja ylläpidosta vastaa ensisijaisesti maahanmuuttokoordinaattori.

Kotoutumishjelma on laadittu maahanmuuttokoordinaattorin ja maahanmuuttoyhdyshenkilön työn pohjalta. Työhön on osallistunut myös kaupungin johtoryhmä sekä maahanmuuton työryhmä.

Kotoutumishjelma julkaistaan kaupungin nettisivuilla. Ohjelmaa jaetaan kaupungin sisäisessä intrassa ja henkilökohtaisilla viesteillä maahanmuuttajien parissa toimiville.

Toteutumista seurataan suoraan maahanmuuttajilta saatujen palautteiden avulla sekä maahanmuuttotyöryhmän kautta tulleiden palautteiden avulla.

Kotoutumishjelma on käsitelty kaupungin johtoryhmässä, jonka jälkeen asiakirja käsitellään kaupunginhallituksessa 2.12.2024.

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

a. Kuvaus palvelusta

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tai sen monialaisen version tavoitteena on tehostaa alkuvaiheen kotoutumista ja ohjausta kotoutumista ja työllistymistä tukeviin palveluihin.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin tai sen monialaiseen versioon sisältyy alkuhaastattelu ja tarvittaessa tarkempia toimenpiteitä, kuten asiantuntija-arviointeja. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä arvioidaan muun muassa maahanmuuttajan osaaminen, työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä koulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien palveluiden tarpeet.

Arvioinnin aikana selvitetään maahanmuuttajan tavoitteet ja toiveet, aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito, työllistymisen ja kotoutumisen edellytyksiin vaikuttava työ- ja toimintakyky sekä muut työllistymiseen ja kotoutumiseen merkittävästi vaikuttavat tekijät. Palvelutarpeiden selvittämiseksi maahanmuuttaja voidaan ohjata tarvittaviin asiantuntija-arviointeihin ja tutkimuksiin. Monialaisessa arvioinnissa arvioidaan lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon ja kuntoutuksen tarpeet. Arviointiin voi sisältyä myös työ- ja toimintakyvyn arviointia.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tai sen monialainen versio laaditaan seuraaville asiakasryhmille kolmen vuoden kuluessa siitä, kun maahanmuuttaja on saanut ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin tai hänen oleskeluoikeutensa on rekisteröity:

- työttömät työnhakijat,
- toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saavat,
- kotihoidon tukea saavat,
- alaikäisenä ilman huoltajaa tulleet,
- muut pakolaistaustaiset ja ihmiskaupan uhrin,
- muut suunnitelmaa tarvitsevat.

b. Vastuutaho

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tai sen monialaisen version voivat laatia vain virkasuhteessa olevat kunnan työntekijät.

Kymmenen kunnan työllisyysalue Kuntayhtymä Kymppi vastaa Lapualla osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista tai monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista työttömäksi työnhakijoiksi ilmoittautuneille maahanmuuttajille.

Hyvinvointialueen sosiaalihuolto vastaa edellä mainituista toimenpiteistä kiintiöpakolaisten, alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulneiden sekä ihmiskaupan uhrien palvelutarpeiden arvioinnista.

Lapuan kaupungin maahanmuuttokoordinaattori vastaa muiden maahanmuuttajien osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista tai monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista. Arvioinnin perusteella maahanmuuttokoordinaattorin on ohjattava

maahanmuuttaja tarvittaessa myös muiden viranomaisten palveluihin.

Maahanmuuttokoordinaattori voi ohjata maahanmuuttajan tarvittaessa myös palveluntuottajan kotoutumista edistävään palveluun sekä järjestön, yhdistyksen tai yhteisön toimintaan.

Maahanmuuttokoordinaattorin tai työvoimaviranomaisen on laadittava osaamisen ja palvelutarpeen arviointi monialaisesti yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

- kiintiöpakolaisille,
- alaikäisenä ilman huoltajaa tulleille,
- ihmiskaupan uhreille,
- toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saaville,
- muille henkilöille, joiden palvelutarve edellyttää kunnan ja hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palveluiden yhteensovittamista.

c. Yhteistyö

Lapuan kaupungin maahanmuuttokoordinaattori tai työvoimaviranomainen kutsuu hyvinvointialueen mukaan monialaisen palvelutarpeen arvioinnin laatimiseen silloin, kun laki sitä edellyttää. Kaupungin maahanmuuttokoordinaattori tai työvoimaviranomainen voi kuitenkin laatia arvioinnin ilman hyvinvointialuetta, jos on ilmeistä, että maahanmuuttajalla ei ole kotoutumiseen liittyviä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita taikka muusta perustellusta syystä.

Lapuan kaupunki ottaa käyttöön kotoutumisen asiakastietojärjestelmän (Koto-AJ) alkuvuodesta 2025 lähtien. Hyvinvointialueen työntekijä käyttää järjestelmää, jos kyseinen työntekijä osallistuu kaupungin maahanmuuttokoordinaattorin kanssa monialaiseen palvelutarpeen arviointiin.

2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

a. Kuvaus palvelusta

Kaupungin maahanmuuttokoordinaattori tai työvoimaviranomainen laatii kotoutumissuunnitelman tai monialaisen kotoutumissuunnitelman maahanmuuttajalle, jos

viranomaisen arvioi maahanmuuttajan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella tarvitsevan kotoutumissuunnitelmaa. Kotoutumissuunnitelma on yhdessä asiakkaan kanssa laadittava yksilöllinen suunnitelma kotoutumisen edistämiseksi. Suunnitelmassa sovitaan esimerkiksi osallistumisesta palveluihin, jotka tukevat kotoutumista, työllistymistä tai yrittäjyyttä, terveyttä ja hyvinvointia. Suunnitelmassa sovitaan myös palveluiden toteutumisen seurannasta.

Kotoutumissuunnitelma tai sen monialainen versio on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma tai sen monialainen versio voidaan laatia enintään yhden vuoden ajaksi. Suunnitelmien yhteenlaskettu enimmäiskesto on kaksi vuotta ensimmäisen suunnitelman laatimisesta riippumatta siitä, onko se laadittu kunnan vai työvoimaviranomaisen asiakkuudessa. Enimmäiskesto voidaan pidentää erityisten tarpeiden vuoksi.

Maahanmuuttajaa, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma, kutsutaan kotoutuja-asiakkaaksi.

b. Vastuutaho

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin tai sen monialaisen version perusteella Lapuan kaupungin maahanmuuttokoordinaattori tai työvoimaviranomainen laatii maahanmuuttajalle kotoutumissuunnitelman tai sen monialaisen version yhdessä hyvinvointialueen kanssa tarpeen mukaisesti. Kuntayhtymä Kymppi vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työttömäksi työnhakijoiksi ilmoittautuneille maahanmuuttajille. Lapuan kaupungin maahanmuuttokoordinaattori vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille.

Lapuan kaupungin maahanmuuttokoordinaattori tai työvoimaviranomainen tarkistaa kotoutumissuunnitelman, jos kotoutuja-asiakkaan palvelutarpeessa tai elämäntilanteessa on muutoksia tai asiakas pyytää sitä. Monialaisen kotoutumissuunnitelman tarkistuksen suorittaa maahanmuuttokoordinaattori tai työvoimaviranomainen yhdessä hyvinvointialueen ja kotoutuja-asiakkaan kanssa. Kotoutumissuunnitelma ja sen monialainen versio pitää tarkistaa kuitenkin vähintään kuuden kuukauden välein.

c. Yhteistyö

Lapuan kaupungin maahanmuuttokoordinaattorin tai työvoimaviranomaisen on hyvinvointialueen ja maahanmuuttajan kanssa laadittava monialainen kotoutumissuunnitelma, jos maahanmuuttajalla on monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa arvioitu olevan monialaista yhteistyötä ja työllisyys-, koulutus-, sosiaali-, terveys- tai muiden kotoutumista edistävien palveluiden yhteensovittamista edellyttävä palvelutarve.

Maahanmuuttokoordinaattori tallentaa kunnan kotoutumispalveluiden asiakkaina olevien henkilöiden tiedot kotoutumisen asiakastietojärjestelmään (Koto-AJ). Hyvinvointialueen työntekijä käyttää järjestelmää, jos kyseinen työntekijä osallistuu kaupungin maahanmuuttokoordinaattorin kanssa monialaiseen kotoutumissuunnitelman laatimiseen sekä sen tarkistamiseen. Hyvinvointialueen työntekijät voivat tarkastella Koto-AJ:n tietoja niiltä osin kuin se on esimerkiksi monialaisen kotoutumissuunnitelman tekemisen kannalta tarpeellista.

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

a. Kuvaus palvelusta

Lapuan kaupunki järjestää kotoutuja-asiakkaille monikielistä yhteiskuntaorientaatiota osana kotoutumispalveluita. Yhteiskuntaorientaatio on kurssi, jossa maahanmuuttaja saa tietoa suomalaisen yhteiskunnan arvoista ja normeista, Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä. Yhteiskuntaorientaatio vahvistaa maahanmuuttaneen ymmärrystä suomalaisesta yhteiskunnasta sekä omista oikeuksista ja velvollisuuksista. Yhteiskuntaorientaatiokurssi kestää 70 tuntia.

Lapuan kaupunki järjestää kotoutuja-asiakkaille monikielisen yhteiskuntaorientaation mahdollisuuksien mukaan heidän äidinkielillään tai muutoin hyvin osaamillaan kielillä. Tavoitteena on toteuttaa yhteiskuntaorientaatio lähiopetuksena, mutta tarvittaessa myös hybridi- sekä etätoteutuksina. Mikäli ei löydy riittävästi samankieliseen ryhmään osallistuvia kielen ollessa harvinaisempi, heille yhteiskuntaorientaatio järjestetään niin että kotoutuja saa kaikki tarvitsemansa tiedot kirjallisessa muodossa. Yhteiskuntaorientaatio pyritään järjestämään mahdollisimman pian kuntoutussuunnitelman tai sen monialaisen version laatimisen jälkeen, kuitenkin niin että ryhmäkoot saadaan sopiviksi.

Työvoimaviranomainen vastaa työnhakijana olevien kotoutujien yhteiskuntaorientaatioon ohjaamisesta ja sen järjestämisestä. Mikäli samankielisiä työnhakija-asiakkaita on riittävästi,

työvoimaviranomainen pyrkii joko ostamaan tai järjestämään itse tai kuntien kanssa yhteistyössä, yhteiskuntaorientaatiota ryhmämuotoisena koulutuksena työllisyysalueella. Myös verkossa tarjottavia yhteiskuntaorientaatio-koulutuksia voidaan tarjota työnhakija-asiakkaille siinä tapauksessa, että alueelta ei löydy riittävästi samankieliseen ryhmään osallistuvia tai kieli on harvinainen. Jos yhteiskuntaorientaatiota ei voida järjestää laisinkaan em. syistä, työvoimaviranomainen varmistaa, että kotoutuja saa riittävästi tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja työelämästä muulla tavoin, esim. kirjallisesta infomateriaalista.

Lapuan kaupunki seuraa uuden lain toteutumista ja järjestää monikielistä yhteiskuntaorientaation kurssia yhteistyössä eri tahojen kanssa. Ensisijaisesti kotoutuja ohjataan oman kunnan palveluja tarjoavan tahon piiriin. Mikäli maahanmuuttajan kieli aiheuttaa haastetta koulutuksen järjestämiseen, voidaan palvelu ostaa kaupungin ulkopuolelta.

Vuoden 2023 lopussa Lapualla asui 545 kuntalaista, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi (31.12.2023). Puhutuimmat kielet vuonna 2023 olivat ukraina, venäjä, unkari, viro, thai, turkki, englanti ja vietnam. Yleisimmät kotoutuja-asiakkaiden kielet, joilla on tarve järjestää yhteiskuntaorientaatiota, vuonna 2025 ovat ainakin ukraina, venäjä ja vietnam.

<i>Lapua vieraskielinen väestö</i>	<i>31.12.2023</i>
<i>Englanti</i>	<i>16</i>
<i>Puola</i>	<i>10</i>
<i>Thai</i>	<i>30</i>
<i>Turkki</i>	<i>20</i>
<i>Ukraina</i>	<i>161</i>
<i>Unkari</i>	<i>78</i>
<i>Venäjä</i>	<i>123</i>
<i>Viro</i>	<i>44</i>
<i>Yhteensä</i>	<i>545</i>

b. Vastuutaho

Kuntayhtymä Kymppi vastaa monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämisestä työttömäksi työnhakijoiksi ilmoittautuneille kotoutuja-asiakkaille.

Kunta vastaa monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämisestä muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille. Maahanmuuttokoodinaattori kokoaa yhteiskuntaorientaation ryhmät ja sopii kouluttajien kanssa aikataulut.

c. Yhteistyö

Lapuan kaupunki pyrkii järjestämään yhteiskuntaorientaation yhteistyössä Kuntayhtymä Kympin kanssa. Resurssien mukaan työvoimaviranomainen järjestää yhteiskuntaorientaation myös työvoiman ulkopuolella oleville.

Monikielisen yhteiskuntaorientaation voi toteuttaa kunta tai palveluntuottaja. Kouluttajina pyritään käyttämään oman kaupungin alueella toimivia oppilaitoksia. Yhteistyöstä neuvotellaan mm. Lapuan kansalaisopiston, Sedun ja Step-koulutuksen kanssa. Tarvittaessa voidaan palvelu ostaa ulkopuolelta ja sopia yhteistyöstä muiden kuntien kanssa.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio voidaan järjestää osana kotoutumiskoulutusta, tällöin koulutuspalvelun tuottaja vastaa yhteiskuntaorientaation toteutuksesta.

4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

a. Kuvaus palvelusta

Kotoutumiskoulutus on tarkoitettu aikuisten maahanmuuttaneiden kotoutumisen tueksi. Lapualla kotoutumiskoulutuksena järjestetään suomen kielen opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja arjen kansalaistaitoihin liittyviä valmiuksia.

Työnhakijoiden kotoutumiskoulutusta järjestetään Kympin työllisyysalueella työvoimapolitiittisena kotoutumiskoulutuksena. Vuoden 2025 alusta alkaen työvoimapolitiittisen kotoutumiskoulutuksen palveluntuottajaa ei vielä tässä vaiheessa tiedetä, koska ko. koulutushankintaprosessi on kesken. Hankintapyynnössä on pyritty huomioimaan Kympin työllisyysalueen kunnissa asuvien kotoutujien tarpeet siten, että koulutus järjestettäisiin mahdollisimman lähellä tai hyvien julkisten kulkuyhteyksien päässä. Koulutusta voidaan järjestää myös verkko- ja hybriditoteutuksella, jolloin osallistuminen ei edellyttäisi kulkemista ja koulutuksia voitaisiin tarjota mahdollisimman pian ryhmien täytyessä koko työllisyysalueen kotoutujista. Laissa työvoimapalveluiden järjestämisestä

on todettu, että työnhakijoilla on oikeus hakeutua ja päästä mm. työvoimakoulutukseen myös toiselle työllisyysalueelle.

Työvoimapolitiittisena järjestettävän kotoutumiskoulutuksen lisäksi työnhakijana oleva kotoutuja voidaan ohjata omaehtoiseen kotoutumiskoulutukseen. Tällaisia kotoutumiskoulutuksia tarjoaa Kympin työllisyysalueella tällä hetkellä STEP-koulutus Lapualla ja Järvilakeuden kansalaisopisto Kauhavalla. Lisäksi esim. kansalaisopistojen tarjoamat kielikurssit voivat täydentää kotoutujien muita työllisyyspalveluja tai sopia työssäkäyvien työnhakijoiden tarpeisiin aikataulullisesti. Kotoutujan palvelutarvetta arvioidessa pyritään aina huomioimaan kotoutujan kokonaistilanne, toiveet ja edellytykset hakeutua kotoutumiskoulutukseen. Yhteistyö kuntien kotoutumiskoordinaattoreiden kanssa on tähän liittyen erityisen tärkeää.

Lapuan kaupunki järjestää kotoutumiskoulutuksia muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille, jotka eivät ole oppivelvollisuuslaissa tarkoitettuja oppivelvollisia. Koulutus toteutetaan omaehtoisena opiskeluna. Lapualla omaehtoisia kotoutumiskoulutuksia järjestetään pääsääntöisesti Step-koulutuksen toimesta. Tarvittaessa asiakkaita ohjataan koulutuksiin mm. Sedun järjestämiin koulutuksiin. Koulutuspalvelun tuottaja vastaa päättötestauksen järjestämisestä.

b. Vastuutaho

Lapualla kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä vastaa kaupunki yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa. Kaupungin maahanmuuttokoordinaattori tai työvoimaviranomainen ohjaa kotoutuja-asiakasta, joka ei ole oppivelvollinen, osallistumaan kotoutumiskoulutukseen.

c. Yhteistyö

Lapuan kaupunki pyrkii järjestämään kotoutumiskoulutusta yhteistyössä Kuntayhtymä Kympin kanssa. Resurssien mukaan työvoimaviranomainen järjestää kotoutumiskoulutusta myös työvoiman ulkopuolella oleville.

Kouluttajina pyritään käyttämään oman kaupungin alueella toimivia oppilaitoksia. Yhteistyöstä neuvotellaan mm. Lapuan kansalaisopiston ja Step-koulutuksen kanssa. Tarvittaessa voidaan palvelu ostaa ulkopuolelta ja sopia yhteistyöstä muiden kuntien kanssa.

5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

a. Kuvaus palvelusta

Maahanmuuttotataustaiset oppijat osallistuvat pääosin samaan kasvatukseen, opetukseen ja koulutukseen kuin muut lapualaiset lapset ja nuoret. Lapuan kaupunki järjestää kunnassa asuville oppivelvollisille maahanmuuttaneille esi- ja perusopetusta sekä toisen asteen koulutusta. Oppivelvollisuusikäisiä nuoremmille kaupunki tarjoaa varhaiskasvatusta. Tarvittaessa kaupunki järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta, joka on tarkoitettu kaikille maahanmuuttotataustaisille oppilaille, joilla ei ole vielä tarvittavia kielellisiä valmiuksia esi- tai perusopetuksessa opiskeluun. Opetukseen voivat osallistua sekä vasta maahan muuttaneet että Suomessa syntyneet maahanmuuttotataustaiset lapset ja nuoret.

Oppivelvollisuusikäinen peruskoulun päättänyt maahanmuuttaja voi opiskella Sedun tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa (TUVA) tai Step-koulutuksen lukuvuoden mittaisessa oppivelvollisille suunnatuissa vapaan sivistystyön kotoutumiskoulutuksessa.

Step-koulutus ja Sedu järjestävät tarvekartoituksen perusteella eri alan maahanmuuttajille suunnattuja koulutuksia. Esimerkiksi tilahuoltajien ammattikoulutus, hoiva-avustaja- ja lähihoitajakoulutuksia, suomen kielen kurssi kotoajan ylittäneille maahanmuuttaneille. Sekä lisäksi Step-koulutus järjestää kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon koulutusta maahanmuuttaneille.

Lapuan kansalaisopisto ja Sedu järjestävät maahanmuuttajille suunnattuja erityiskoulutuksia, esimerkiksi hygieniapassi-, ensiapu-, työturvallisuus- ja suomenkielen kursseja eri tasoilla. Opistolla on valmius järjestää alkeis-, jatko-, keskustelu- tai verkkokursseja, riippuen opiskelijoiden osaamistasosta ja paikallisista koulutustarpeista.

Mikäli maahanmuuttajan todetaan tarvitsevan apua perus luku- ja kirjoitustaitoon, ohjataan asiakas vapaan sivistystyön oppilaitoksiin, jotka tarjoavat vastaavaa opetusta.

b. Vastuutaho

Kaupunki vastaa varhaiskasvatuksesta, esi- ja perusopetuksesta, toisenasteen opetuksesta sekä vapaan sivistystyön opetuksesta.

c. Yhteistyö

Lapuan kaupunki pyrkii tekemään yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa, jotka voivat järjestää suomen kielen koulutusta, aikuisten perusopetusta, luku- ja kirjoitustaidon koulutusta, työelämävalmiuksia, työllistymistä ja ammatillista osaamista kehittäviä koulutuksia.

Maahanmuuttokoordinaattori osallistuu säännöllisesti oppilaitosten järjestämiin tiedottamistilaisuuksiin.

6. Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

a. Kuvaus palvelusta

Lapuan kaupungin maahanmuuttokoordinaattori tarjoaa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita kaikille kunnassa asuville maahanmuuttajille maassaoloajasta tai maahantulon syystä riippumatta. Palveluihin kuuluu eri viranomaispalveluihin liittyvä yleisohjaus- ja neuvonta (esim. Maahanmuuttovirasto, Digi- ja väestötietovirasto, Kela, työvoimaviranomainen, Verotoimisto, Poliisi jne.), neuvonta ja ohjaus kaupungin palveluihin liittyvissä asioissa (esim. varhaiskasvatus-, koulutus-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuorisotoimen sekä hyvinvointipalvelut). Maahanmuuttokoordinaattori auttaa mm. arkeen, asumiseen, koulutukseen ja työllistymiseen sekä sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvissä asioissa. Maahanmuuttokoordinaattori voi myös avustaa mm. asiakirjojen ja lomakkeiden täyttämässä, palveluihin ilmoittautumisessa ja työnhakuasiakirjojen laatimisessa.

Ohjaus- ja neuvontapalvelut ovat kaikille maksuttomia. Maahanmuuttokoordinaattori on tavattavissa toimistossa tiettyinä aikoina ja palvelee sekä ajanvarauksella että ilman ajanvarausta.

b. Vastuutaho

Kaupungin maahanmuuttokoordinaattorin vastuulla on tarjota maahanmuuttajille kotoutumishjelman aikaista ohjausta ja neuvontaa.

Maahanmuuttokoordinaattori tarjoaa mm. tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palveluista, koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahanmuuttaneen oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa.

Kukin viranomainen antaa ohjausta ja neuvontaa omaan toimivaltaansa kuuluvista asioista. Jos asia ei kuulu kaupungin maahanmuuttokoordinaattorin toimivaltaan, hänen on pyrittävä opastamaan asiakas eteenpäin toimivaltaiselle viranomaiselle, eli esimerkiksi viranomaisen asiointipisteeseen tai -kanavaan.

Vastuut ohjauksessa ja neuvonnassa:

Kaupunki: omat peruspalvelut ja kotoutumista edistävistä palvelut,
Työvoimaviranomainen: työvoimapalvelut,
Hyvinvointialue: sosiaali- ja terveyspalvelut ja ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki, kiintiöpakolaiset, alaikäiset ilman huoltajaa maahan tulleet sekä ihmiskaupan uhrit
Kela: etuudet eri elämäntilanteissa,
Maahanmuuttovirasto: oleskeluluvat.

c. Yhteistyö

Yhteistyötä tehdään viranomaisten, kunnan eri palvelujen, oppilaitosten sekä kolmannen sektorin kanssa.

Maahanmuuttokoordinaattori ja maahanmuuttoyhdyshenkilö seuraavat eri viranomaisten ohjeistuksia ja osallistuvat kuntien kotoutumisen asiantuntijoille suunnattuihin tiedotustilaisuuksiin ja koulutuksiin. Maahanmuuttokoordinaattori osallistuu mm. Etelä-Pohjanmaan maakunnassa järjestämiin maahanmuuttotyöhön liittyviin tapahtumiin, ml. Ely keskuksen EP:n Maahanmuuttajafoorumiin.

7. Muut kunnan järjestämisvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

a. Kuvaus palveluista

Lapuan kaupunki on sitoutunut kehittämään asukkaiden hyvinvointia muun muassa osallistamisen ja yhteistyön keinoin, kaikkia ja kaikkea kunnioittaen. Kaupunki huolehtii peruspalvelujen soveltuvuudesta ja saatavuudesta myös maahanmuuttajille. Maahanmuuttajille tarjotaan samoja

peruspalveluja kuin muillekin kuntalaisille. Sosiaali- ja terveystalvuluista vastaa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue.

Invest Lapua Oy tarjoaa yrittäjille ja yrittäjyyttä harkitseville yritystoiminnan yleis- ja perustamisneuvontaa. Invest Lapua järjestää mm. maahanmuuttajien työllistymistä edistäviä tapahtumia yhteistyössä Ely-keskuksen, työvoimaviranomaisen, yrittäjien ja palvelutuottajien kanssa, sekä tiedottaa paikallisia yrityksiä maahanmuuttajien työllistymiseen liittyvistä asioista.

Lapuan Kotiasunnot Oy on kaupungin suurin vuokranantaja, joka tarjoaa asuntoja kaikenikäisille ja kaikenlaisissa elämätilanteissa oleville ihmisille ympäri Lapuaa. Palvelua on tarjolla suomen ja englannin kielellä. Tiedotusmateriaalit käännetään tarvittaessa englanniksi sekä resurssien mukaan vuokralaisen osaamille kielille. Kotiasuntojen asumisneuvoja tarjoaa kaikille kuntalaisille asuminen ohjausta ja neuvontaa ml. talousneuvontaa.

Lapuan kaupungin liikuntatoimi edistää maahanmuuttajien kotoutumista tarjoamalla yhdenvertaisia mahdollisuuksia liikunnan harrastamiseen. Liikuntatoimi järjestää ohjattua liikuntaa eri-ikäisille ja -tasoisille liikkujille. Kaupungin liikuntapaikat, kuten uimahalli, kuntosalit, urheilukentät ja sisäliikuntapaikat ovat kaikkien kuntalaisten käytettävissä edulliseen hintaan.

Harrastamisen Suomen mallin kautta tarjotaan maksutonta harrastustoimintaa perusopetuksen yhteydessä, mikä tukee myös maahanmuuttajalasten ja -nuorten harrastusmahdollisuuksia. Lisäksi kaupungin liikuntapaikoilla on säännöllisesti maksuttomia yleisövuoroja, jotka mahdollistavat matalan kynnyksen liikunnan harrastamisen koko perheelle.

Nuorisopalvelut tarjoavat kaikille 13-29-vuotiaille nuorille monipuolista vapaa-ajan toimintaa, tukea ja ohjausta. Nuorisotilat toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana, jossa maahanmuuttajanuoret voivat tavata muita nuoria, osallistua ohjattuun toimintaan ja saada tukea nuorisotyöntekijöiltä. Nuorisopalvelut järjestävät säännöllisesti erilaisia tapahtumia, leirejä, kerhoja ja työpajoja. Etsivä nuorisotyö auttaa erityistä tukea tarvitsevia nuoria ja ohjaa heitä tarvittavien palveluiden piiriin. Lapuan Ohjaamo tarjoaa 15-29-vuotiaille nuorille maksutonta matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta koulutukseen, työhön, asumiseen ja arkeen liittyvissä asioissa. Ohjaamossa työskentelee moniammatillinen tiimi, ohjaa asiakkaita tarvittaessa eteenpäin muihin palveluihin. Ohjaamon kautta nuoret saavat tietoa myös harrastusmahdollisuuksista ja vapaa-ajan toiminnasta.

Kulttuurikeskus Vanha Paukku on kaikille avoin taiteen ja luovuuden keskittymä, jossa sijaitsevat muun muassa Lapuan kaupungin museot, näyttelytilat, kaupunginkirjasto, kansalaisopisto, musiikkiopisto ja kulttuuritoimisto sekä lukuisia yhdistyspohjaisia kulttuuri- ja taidealan yhdistyksiä. Lapuan kulttuuri- ja museopalvelut tukevat kaikkien lapualaisten mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen kokemiseen ja tekemiseen sekä lisää kotiseututietoutta ja paikallishistorian tuntemusta. Lapuan kaupungin museoihin ja näyttelyihin on vapaa pääsy.

Keskuksessa sijaitseva Lapuan kaupungin neuvontapiste palvelee kuntalaisia kaikissa kaupungin asioissa.

Lapualla toimii maahanmuuttajien kotoutumista tukeva lisi-yhdistys, joka järjestää vapaa-ajan toimintaa ulkomaalaisille ja kantasuomalaisille, esimerkiksi maksutonta ja kaikille avointa kielikahvilatoimintaa ympäri vuoden. Yhdistys koordinoi kotoutumista tukevaa vapaaehtoistoimintaa yhteistyössä kaupungin maahanmuuttokoordinaattorin kanssa.

MLL Lapuan yhdistyksen toiminta soveltuu myös maahanmuuttajille. Esimerkiksi yhdistys järjestää ensisijaisesti peruskouluikäisille maahanmuuttajalapsille tarkoitettuja läksykerhoja, joissa lapsille tarjotaan tukea ja apua koulunkäyntiin sekä läksyjen tekoon.

Eri seurakunnat järjestävät omia tilaisuuksiaan ja tiedottavat niistä julkisesti. Kaikkiin seurakunnan järjestämiin tilaisuuksiin ovat maahanmuuttajataustaiset tervetulleita. Seurakunnat järjestävät myös erikseen eri kielisiä tilaisuuksia maahanmuuttajaryhmien toiveiden mukaisesti.

Lapuan kaupunki pyrkii lisäämään kunnan palveluysiköiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden tietoisuutta maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvistä tarpeista ja edistämään maahanmuuttotaustaisten kuntalaisten osallisuutta niiden toimintaan.

b. Vastuutaho

Lapuan kaupunki huolehtii peruspalvelujen soveltuvuudesta ja saatavuudesta myös maahanmuuttajille sekä oman henkilöstön kotoutumisen edistämisen osaamisen kehittämisestä.

Kaupunki vastaa varhaiskasvatuksesta, esi- ja perusopetuksesta sekä lukio-opetuksesta. Lisäksi kaupunki vastaa musiikkiopiston ja kansalaisopiston toiminnasta, kirjasto-, kulttuuri-, museo-, nuoriso- ja liikuntapalveluista.

Sosiaali- ja terveystieteiden palveluista vastaa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue. Hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että sen palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille.

c. Yhteistyö

Lapuan kaupungissa eri hallinnonalat tekevät yhteistyötä kotoutumisen edistämisessä sekä tiedottavat eri toimenpiteistä ja tapahtumista.

Liikuntatoimi ja nuorisopalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä paikallisten urheiluseurojen, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa maahanmuuttajien osallisuuden lisäämiseksi. Palveluista tiedotetaan aktiivisesti maahanmuuttokoordinaattorin kautta, ja viestinnässä huomioidaan eri kieliryhmien tarpeet.

Kulttuuritoimi tekee aktiivista yhteistyötä kaupungissa toimivien alan järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.

8. Lapuan kaupungin vastuutaulukko

Palvelu/ toimenpide:	Työnhakijoiden palvelut tuottava taho:	Muiden kotoutujaasiakkaiden palvelut tuottava taho:
Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Kuntayhtymä Kymppi	Lapuan kaupunki / maahanmuuttokoordinaattori
Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Kuntayhtymä Kymppi Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	Lapuan kaupunki / maahanmuuttokoordinaattori Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Kotoutumissuunnitelma	Kuntayhtymä Kymppi	Lapuan kaupunki / maahanmuuttokoordinaattori
Monialainen kotoutumissuunnitelma	Kuntayhtymä Kymppi Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	Lapuan kaupunki / maahanmuuttokoordinaattori Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio	Kuntayhtymä Kymppi	Lapuan kaupunki tai koulutuspalvelujen tuottaja
Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta	Kuntayhtymä Kymppi Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue Muut viranomaiset (esim. Kela, Verotoimisto, Maahanmuuttovirasto)	Lapuan kaupunki / maahanmuuttokoordinaattori ja eri peruspalvelut Muut viranomaiset (esim. Kela, Verotoimisto, Maahanmuuttovirasto)
Kunnan kotoutumisohjelman seuranta ja päivittäminen	Kuntayhtymä Kymppi	Lapuan kaupunki / maahanmuuttokoordinaattori Lapuan kaupungin eri tahot

Liite 1
Yhteystiedot

Lapuan kaupungin maahanmuuttokoordinaattori	Mariia Matveeva puh. 044 4384690 mariia.matveeva@lapua.fi
Lapuan kaupungin maahanmuuttoyhdyshenkilö	Marita Vaahtoniemi 044 438 4010 marita.vaahtoniemi@lapua.fi
Perusopetus Keskuskoulu Yläkoulu Varhaiskasvatus Lukio	Opetuspäällikkö Carita Jussinmäki 044 438 4432 Rehtori Ulla-Maija Saikkonen-Mahne 044 438 4420 Rehtori Petri Saunamäki 044 438 4450 Varhaiskasvatuspäällikkö Katja Korkiamäki 044 438 4126 Rehtori Kaisa Piiparinen 044 438 4490
Lapuan kansalaisopisto Lapuan musiikkiopisto Lapuan Liikuntatoimi	Rehtori Mari Takamaa 044 438 4530 Rehtori Riina Holkkola 044 438 4540 Liikunta- ja nuorisotoimenp. Niko Savinainen 044 438 4590
Työllisyyspalvelut Kymppi	Lapuan toimisto Anna-Elina Levijoki puh. 040 190 3260
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	Puhelinvaihte (ma-la klo 7.00–21.00, su ja arkipyhinä klo 8.00–20.00) 06 415 4111 Aikuissosiaalityö 040 6367999 ma-pe klo 9.00-11.00
Step-koulutus	Koulutuspäällikkö Anne Hautala 040480 8964 anne.hautala@step.fi
Sedu	Vararehtori Hellevi Lassila 040 830 4255 hellevi.lassila@sedu.fi